

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

EU-Kommissionens henstilling vedr. kritiske teknologiområder for EU's økonomiske sikkerhed C(2023)6689

1. Resumé

Kommissionen har den 3. oktober 2023 offentliggjort en henstilling om ti udvalgte teknologiområder, der anses som kritiske for EU's økonomiske sikkerhed. Formålet med henstillingen er at udvikle en fælles ramme for vurdering af risici med henblik på at identificere eventuelt relevante beskyttelsesforanstaltninger. Kommissionen anser fire teknologiområder som særligt kritiske. Det gælder 1) avancerede halvledere, 2) kunstig intelligens, 3) kvanteteknologier og 4) bioteknologier. Disse teknologiområder bør, ifølge Kommissionen, med højeste prioritet være genstand for en kollektiv risikovurdering med medlemsstaterne inden udgangen af året.

Regeringen støtter formålet om at nedbringe risici forbundet med nye kritiske teknologier. Derfor er det også et fokusområde i regeringens kommende globaliseringsstrategi. Regeringen ser listen med kritiske teknologier samt de fælles europæiske risikovurderinger som nyttige værktøjer til at understøtte arbejdet med EU's økonomiske sikkerhed. Regeringen finder, at teknologiområdernes kompleksitet og betydning for bl.a. EU's sikkerhed, forsyninger, egne styrkepositioner, handelspartnerskaber mv. nødvendiggør en grundig analyse og transparent proces for at sikre, at eventuelle fremtidige tiltag udformes, så de reelt bidrager til at styrke EU's økonomiske sikkerhed. Regeringen ser derfor, at der bør ske tæt inddragelse af medlemsstater, industri, forskere mv. i udarbejdelsen af risikovurderingerne. Regeringen vil bidrage aktivt til risikovurderingerne af de fire første teknologier og vil i forbindelse med de forventede risikovurderinger af de resterende seks teknologier opfordre til at prioritere energiteknologi.

Regeringen finder det vigtigt, at risikovurderingerne kontinuerligt opdateres givet den løbende udvikling i teknologi og trusselsbillede, samt at medlemsstaterne inddrages i denne proces på teknisk og politisk niveau. Regeringen finder det desuden vigtigt, at indførsel og anvendelse af tiltag i forlængelse af strategien og risikovurderingerne er proportionale med sikkerhedsrisici, således at man ikke unødigt hæmmer udviklingen af nye teknologier. Regeringen påpeger vigtigheden af synergi mellem listen over kritiske teknologier og andre lignende initiativer for at sikre gennemsigtighed for bl.a. virksomheder. Desuden er det vigtigt at sikre

sammenhæng og synergi til samarbejdet med EU's partnere, herunder især NATO.

2. Baggrund

Henstillingen vedr. de kritiske teknologiområder kommer som opfølgning på EU-Kommissionens meddelelse om en europæisk økonomisk sikkerhedsstrategi, som EU-Kommissionen og den Høje Repræsentant offentliggjorde den 20. juni 2023. Denne er beskrevet i grund- og nærhedsnotat om en europæisk strategi for økonomisk sikkerhed fra den 26. juli 2023.

I Kommissionens meddelelse om en europæisk økonomisk sikkerhedsstrategi er et hovedelement at udvikle en fælles ramme for vurdering af risici i relation til økonomisk sikkerhed ud fra fire identificerede typer af risici: 1) Forsyningskæder, 2) kritisk infrastruktur, 3) uønsket teknologioverførsel, og 4) brug af økonomisk afhængighed som våben. En sådan fælles ramme for risikovurdering skal bygge på objektive kriterier, men også tage højde for geopolitiske faktorer, hvor det er relevant at vurdere sandsynligheden for negative påvirkninger. I meddelelsen forpligtede Kommissionen sig til at foreslå en liste af kritiske teknologier, som skal indgå i den fælles ramme, og gennemføre nærmere risikovurderinger med medlemslandene. Henstillingen igangsætter dette arbejde.

3. Formål og indhold

Henstillingen identificerer 10 teknologiområder, der er kritiske for EU's økonomiske sikkerhed. Listen med de 10 teknologiområder præsenteres som et levende dokument, der kan ændres ift. den teknologiske udvikling. Kommissionen har udvalgt fire prioriterede teknologiområder, som de anser for meget sandsynligt at udgøre de mest følsomme og umiddelbare risici relateret til teknologisikkerhed og teknologilækage:

1. Avancerede halvledere (f.eks. mikrochips),
2. Kunstig intelligens,
3. Kvanteteknologier og
4. Bioteknologier.

Disse teknologiområder har ifølge Kommissionen højeste prioritet og bør være genstand for en kollektiv risikovurdering med medlemsstaterne inden udgangen af året. De prioriterede teknologiområder bør risikovurderes med henblik på at identificere de relevante beskyttelsesforanstaltninger.

De resterende seks teknologiområder er:

5. Netværks- navigations- og kommunikationsteknologier
6. Sensorteknologier
7. Rumteknologier
8. Energiteknologier

- 9. Robotteknologier
- 10. Nanoteknologier

Det forventes, at de resterende teknologiområder skal risikovurderes i første halvdel af 2024.

De 10 teknologiområder er udvalgt ud fra tre kriterier; 1) teknologiens muligheder og transformerende karakter, 2) risikoen for civil og militær fusion og 3) risikoen for brug af teknologien i strid med menneskerettighederne.

Første kriterie handler om teknologiernes potentiale for at skabe store forbedringer og radikale forandringer i organisationer og i samfundet som helhed. Andet kriterie handler om risikoen for, at teknologier, der både kan bruges af militæret og af erhvervslivet, bliver misbrugt til at underminere fred og sikkerhed. Tredje kriterie ser på risikoen for, at teknologien misbruges til at udøve menneskerettighedskrænkelser, herunder begrænsning af grundlæggende frihedsrettigheder.

De fire højest prioriterede teknologiområder:

Ift. mikrochips peger Kommissionen på, at disse er væsentlige komponenter i elektroniske enheder inden for kritiske områder såsom kommunikation, computer, energi, sundhed, transport og forsvars- og rumsystemer.

Kunstig intelligens-teknologier, herunder cloud og edge computing og dataanalyse, kan ifølge Kommissionen anvendes på mange måder og er afgørende for behandling af store mængder af data og for beslutninger eller forudsigelser baseret på datadrevne analyser.

Kommissionen vurderer også, at kvanteteknologier har et stort potentiale til at transformere flere sektorer ved at gøre praktisk brug af kvantemekanikken i erhvervslivet og i militæret. Kvanteteknologi er under hastig udvikling, og det fulde potentiale kendes endnu ikke fuldt ud.

Kommissionen argumenterer desuden for, at bioteknologier i høj grad kan transformere områder som landbrug, miljø, sundhedsvæsen, life science fødekæder eller biologisk baseret industriproduktion. Ifølge Kommissionen kan nogle bioteknologier have en sikkerhedsmæssig eller militær dimension – især ved misbrug.

Risikovurderingerne:

Kommissionen peger på følgende vejledende principper ift. udarbejdelse og strukturering af risikovurderingerne:

- Vurderingerne skal identificere de vigtigste typer af trusler og trusselsaktører. I den forbindelse bør de tage højde for geopolitiske faktorer. I relevant omfang skal de også vurdere sandsynligheden for,

at truslerne fører til negative konsekvenser for EU's økonomiske sikkerhed.

- Vurderingerne bør også tage højde for bl.a. teknologiens værdikæde, udviklingen i risikobilledet, samt relevant teknologisk udvikling. Det indebærer eventuelle flaskehalse i værdikæder, en kortlægning af hvor stærkt EU står inden for hvert teknologiområde, samt hvor globalt sammenkoblet udviklingen af teknologierne er.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Henstillingen har ikke i sig selv betydning for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. En senere udmøntning i konkrete nye forslag eller revision af eksisterende værktøjer vil kunne indebære samfunds- og erhvervsøkonomiske samt statsfinansielle konsekvenser. Der vil blive foretaget en konsekvensvurdering i forbindelse med eventuel fremsættelse af konkrete forslag som følge af risikovurderingen af teknologierne.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring i EU-specialudvalget for hhv. handelspolitik samt for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist den 31. oktober 2023. Høringssvar er modtaget fra Dansk Industri, Dansk Metal, Landbrug & Fødevarer, Green Power Denmark, Danske Rederier og Tænketanken Europa.

Dansk Industri

Dansk Industri bemærker, at de fortsat anerkender EU-Kommissionens ønske om at udvikle en fælles, koordineret europæisk tilgang til at identificere og afdække EU mod risici, herunder udarbejde en liste over kritiske teknologier, som er afgørende for EU's økonomiske sikkerhed.

Det er i forlængelse heraf positivt, at bioteknologi er ét af de højst prioriterede teknologiområder, som EU-kommissionen har valgt at medtage på listen. Især hvis det betyder, at der kommer større fokus på de muligheder for vækst, innovation og konkurrenceevne i EU's økonomi, som bioteknologi kan bidrage med. Bioteknologier er et område, hvor danske virksomheder har en styrkeposition, og som vil nyde godt af at blive understøttet i form af udvikling og styrkelse af værdikæder.

DI er dog bekymret for listens formål. Det er uklart om formålet er at begrænse adgangen til og beskytte udvalgte sektorer, eller om det er at subsidiere og fremme teknologierne i Europa.

DI kan være bekymret for, om EU i sin iver efter at beskytte disse teknologier kommer til at afskærme dem mod omverdenen. Dermed risikerer europæiske virksomheder ikke at kunne investere frit i disse teknologier rundt omkring i verdenen. Ligeledes risikerer virksomhederne at blive forhindret i at indgå i de mange vigtige forsknings- og udviklingssamarbejder med universiteter og virksomheder rundt omkring i verdenen. Det vil hægte os af den digitale udvikling og påvirke Europas muligheder for at blive omdrejningspunkt for verdens topforskning, hvor Danmarks styrkepositioner i fremtidens forskning kan spille en central rolle.

DI understreger, at det vil have store implikationer, hvis listen udmønter sig i industri- eller sikkerhedspolitiske tiltag. For eksempel hvis en teknologi opført på listen vil medføre øget eksportkontrol og investeringsscreening og dermed negativt påvirke danske virksomheders globale muligheder. Derfor er det afgørende, at konsekvenserne for den europæiske konkurrenceevne vurderes omhyggeligt, før der indføres yderligere restriktioner for eksport af varer, teknologier og investeringer. Øget eksportkontrol bør således være funderet i internationale aftaler, så teknologier, der er bredt tilgængelige på de globale markeder, kontrolleres af alle væsentlige økonomier i verdenen. DI's klare udgangspunkt er således fortsat, at den industripolitiske "værktøjskasse" alene bringes i spil inden for områder, hvor danske virksomheder har strategiske interesser, og hvor der er reel risiko for, at unfair konkurrence udefra vil føre til, at investeringer og produktion rykkes ud af Danmark og EU.

Endelig gør DI opmærksom på vigtigheden af en tæt inddragelse af erhvervslivet i udarbejdelsen af den endelige liste over kritiske teknologier og risikovurderingen mhp. at udforme "passende" foranstaltninger. Dels for at sikre at foranstaltningerne er effektive, dels for at minimere den negative indvirkning på EU's konkurrenceevne og modstandsdygtighed. Tidsplanen for dette arbejde er fortsat uklar, herunder hvordan erhvervslivet bliver inddraget i disse strategisk vigtige drøftelser.

Landbrug & Fødevarer

Landbrug & Fødevarer støtter generelt Kommissionens anbefalinger om at identificere og prioritere kritiske teknologiområder, der bør underlægges grundige risikovurderinger ift. at understøtte EU's økonomiske sikkerhed. Især er bioteknologi central for den fortsatte udvikling af ressourceeffektiv og bæredygtig landbrugsproduktion.

Dog vil det ifm. den kommende håndtering af de kritiske teknologiområder være vigtigt at sikre, at der opnås den rette balance mellem på den ene side

tiltagene til at minimere risici forbundet med de konkrete teknologier og på den anden side konsekvenserne, som disse tiltag samtidig kan have på europæisk produktion og eksport af bl.a. landbrugs- og fødevarer. Eksempelvis kan handelspartnere opfatte EU's tiltag til at beskytte en konkret teknologi som protektionistisk og foretage modtræk, der begrænser EU's eksisterende handel på andre områder, der ikke direkte er relaterede til den konkrete teknologi. Erfaringsmæssigt øges derved muligheden for en egentlig handelskrig, som alle parter i sidste ende vil tabe ved. Danmark har virksomheder med et stærkt potentiale for udvikling og eksport af biosolutions, hvis vækstmuligheder kan blive begrænset i den forbindelse.

Samtidig bør det også tilstræbes, at EU-tiltag ikke påfører europæiske virksomheder en administrativ byrde eller besværliggør virksomhedernes innovations- og udviklingsindsats, dvs. hvis EU for at beskytte egen teknologi indfører regulering, der virker hæmmende på virksomhedens forretningsområde.

På landbrugs- og fødevarerområdet er mulighederne for at introducere innovative løsninger baseret på bioteknologi, som kan fremme en mere bæredygtig produktion, på flere områder aktuelt begrænset af unødigt restriktive krav og langsomme godkendelsesprocedurer. Den europæiske position bør her fremmes gennem støtte til forskning og udvikling i Europa og ved at gennemgå regler og procedurer med henblik på i højere grad at understøtte udvikling og ibrugtagning af nye teknologier i Europa.

Landbrug & Fødevarer ser frem til den fortsatte dialog ifm. det opfølgende arbejde vedr. kritiske teknologiområder for EU's økonomiske sikkerhed, herunder den forventede strukturerede dialog med den private sektor.

Dansk Metal

Dansk Metal ser positivt på Kommissionens initiativ. Det er vigtigt for industriens forsyningskæder at få skabt en dybere forståelse for, hvor EU er blevet for afhængig af teknologier fra tredjelande, og hvilke konsekvenser dette kan indebære. Nye teknologier er helt afgørende for at sikre en højere produktivitet i industrien, og derfor er det vigtigt, at EU styrker sine kompetencer inden for nye teknologier. Desværre er andre lande som USA og Kina længere fremme end Europa inden for en lang række teknologier, der får stor betydning for konkurrenceevnen i fremtiden. Ifølge en analyse fra McKinsey gælder det blandt andet kunstig intelligens, kvantecomputere og bioteknologier. Derfor er det også et godt signal fra Kommissionen, at de med anbefalingerne lægger op til et øget fokus på at sikre EU's kompetencer, konkurrenceevne og sikkerhed inden for disse afgørende teknologier.

For Dansk Metal er det særligt vigtigt, at vi sikrer produktionen af mikrochips og halvledere i Europa. Mikrochips og halvledere er vigtige i

mange produktioner verden over. Vi har set hvordan mangel på mikrochips og halvledere har sat produktioner i stå i Danmark såvel som resten af Europa de seneste år. Derfor bør regeringen også arbejde for, at Danmark får en central rolle i den europæiske udvikling af avancerede mikrochips. Det gælder både i forhold til forskning og udvikling, men i lige så høj grad inden for uddannelse af fremtidens arbejdskraft. Her er det vigtigt at fokusere på faglærte og de videregående tekniske uddannelser, som er nødvendige for, at vi kan genopbygge mikrochipindustrien i Europa, og så Danmark kan få en større del af mikrochips-industrien. I dag har Danmark en mindre mikrochips-industri, og denne har gode muligheder for at blive styrket efter, at European Chips Act er trådt i kraft.

Green Power Denmark

Green Power Denmark vil gerne opfordre til, at Danmark arbejder for, at energiteknologi kommer med på den prioriterede liste over kritiske teknologier, der skal risikovurderes først i forhold til EU's økonomiske sikkerhed. Dette skal ses i lyset af de seneste års udvikling på Energiområdet, herunder konsekvenserne af Ruslands angreb på Ukraine, usikkerhed om energiforsyningen, stigende energipriser samt den øgede globale konkurrence og fokus på statsstøtte til udvikling og produktion af energiteknologier i bl.a. Kina og USA. Dertil kommer, at europæisk afhængighed af energiteknologi fra tredjelande og fremmede magters muligheder for at monitorere og kontrollere (tænde og slukke) installeret energiteknologi udgør en stor sikkerhedsrisiko, som kan udnyttes i såvel civile som militære sammenhænge. Derudover bør "vindenergi" tilføjes på listen over kritiske energiteknologier i annexet til EU-Kommissionens anbefalinger, og "Hydrogen" bør rettes til "Renewable hydrogen".

Danske Rederier

Danske Rederier finder det fornuftigt, at man fra europæisk side ser på de listede teknologier, der alle kan have en kritisk betydning for Europas økonomiske sikkerhed. For skibsfarten er det dog generelt gældende, at branchen er aftager af færdige produkter/services, som benytter visse af de nævnte teknologier, bl.a. i forbindelse med sikker sejlads. Derfor er søfarten ikke direkte involveret i udviklingen og driften af teknologierne.

Danske Rederiers risikovurdering for visse af de nævnte teknologier er derfor, at mangel på forsyningssikkerhed udgør den primære trussel for skibsfarten. Som led i dette vurderer Danske Rederier, at forsyningen af disse teknologier kan udgøre en sårbarhed for EU's økonomiske sikkerhed.

Fsva. de enkelte listede teknologier, har Danske Rederier udpeget syv områder relevante for skibsfarten:

1. Teknologier vedr. avancerede halvledere
2. Kvanteteknologier
3. Teknologier vedr. avanceret konnektivitet og navigation og digitale teknologier

4. Avancerede sensorteknologier
5. Rum- og fremdriftsteknologier
6. Energiteknologier
7. Robotteknologi og autonome systemer

Danske Rederier vurderer, at forsyningssikkerhed i første omgang er et problem for producenterne, som vi også så under COVID19, hvor der var en mangel på computer-chips. Dog kan forsyningssikkerheden i sidste ende have stor betydning for sejladsikkerheden, hvis skibene ikke kan få det udstyr de har behov for. I lyset af dette vurderer Danske Rederier, at produktion af teknologierne ikke bør afhænge af få udbydere. Flere udbydere vil sikre en større forsyningssikkerhed – og dermed også fremme Europas økonomiske sikkerhed.

Tænketanken Europa

Tænketanken Europa er bekymret for at EU's strategi for økonomisk sikkerhed vil være i strid med WTO-reglerne. Derfor mener Tænketanken Europa, at det vil være naturligt, at nogle af EU's medlemslande vil opfordre Kommissionen til at få så megen klarhed som mulig over, om WTO-reglerne her overholdes eller overtrædes. Derudover understreger Tænketanken Europa, at eksportkontrol er et kontroversielt område for mange lande, der vil være skeptiske ift. at overlade kompetence til Kommissionen. Samtidig kan der være konkrete situationer, hvor en bedre koordineret EU-tilgang kan være nyttig. Fokus vil her være på at få mere klarhed over, hvad der konkret skal til på eksportkontrolområdet for, at EU samlet kan opnå øget økonomisk sikkerhed.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred støtte til udpegelse af de 10 kritiske teknologiområder samt til det efterfølgende arbejde med risikovurderingerne med respekt for nationale kompetencer. Det forventes dog, at visse medlemslande vil lægge vægt på en mere systematisk involvering af både medlemsstater, virksomheder og nationale eksperter for at sikre et databaseret grundlag. Det kan desuden forventes, at medlemsstaterne generelt vil kunne støtte en proportional opdatering eller udbygning af EU's værktøjskasse, hvis det vurderes nødvendigt på baggrund af risikovurderingerne.

Der forventes på generelt plan drøftelser om balancen mellem nedbringelse af sikkerhedsrisici og fastholdelsen af en åben økonomi samt om kompetencefordelingen mellem nationalt og EU-niveau i forhold til justeringer af eksisterende værktøjer og introduktion af nye. Ligeledes kan strategiens arbejdsplan om at styrke EU's konkurrenceevne afføde drøftelser om balancen mellem at fremme udviklingen af bestemte teknologier og opretholde den fri konkurrence på det indre marked.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt, at der tænkes mere strategisk om EU's økonomiske sikkerhed. I den forbindelse er det vigtigt at ramme den rette balance. På den ene side skal vi sikre øget beskyttelse af danske og europæiske strategiske interesser. På den anden side skal vi opretholde en åben økonomi. Vi skal opretholde og udvikle det indre marked og undgå øget protektionisme og fragmentering af den globale økonomi. Regeringen vil derfor præsentere en ny globaliseringsstrategi, der skal understøtte en fortsat god konkurrenceevne for danske virksomheder. Det indebærer blandt andet at give dansk erhvervsliv de bedst mulige betingelser for at imødegå udfordringer og gribe muligheder i forbindelse med den teknologiske udvikling.

Regeringen støtter formålet om at nedbringe risici forbundet med nye kritiske teknologier. Regeringen støtter også udvælgelsen af kritiske teknologiområder og anerkender, at listen er et nyttigt værktøj til at understøtte arbejdet med EU's økonomiske sikkerhed. Regeringen ser generelt gerne, at udpegningen af kritiske teknologiområder sker ud fra klare og gennemsigtige kriterier og på et grundigt analytisk grundlag.

Regeringen mener, at de fælles risikovurderinger skal bidrage til at sikre effektiv brug, harmonisering og håndhævelse af eksisterende værktøjer på en måde, så vi sikrer lige konkurrencevilkår samt et modstandsdygtigt EU, der taler med én stemme globalt. Det kræver at medlemsstaterne, virksomheder og forskningsinstitutioner inddrages tæt i udarbejdelsen af risikovurderingerne igennem en transparent proces. Det kræver også, at risikovurderingerne kontinuerligt opdateres givet den løbende udvikling i teknologi og trusselsbillede.

Regeringen finder, at det er centralt at allokere tilstrækkelig tid til at udarbejde risikovurderingerne af de fire højest prioriterede teknologiområder, før man iværksætter risikovurderingerne af de resterende seks teknologier. Regeringen vil opfordre til at arbejdet med at foretage en fælleseuropæisk risikovurdering af energiteknologiområdet anses for en central prioritet. Det skal ses i lyset af vigtigheden af den grønne omstilling og behovet for at sikre en stabil energiforsyning til EU

Regeringen påpeger vigtigheden af synergien mellem denne liste og andre initiativer såsom Strategic Technologies for Europe-plattformen, Observatoriet for kritiske teknologier og NATO's liste over nye og disruptive teknologier. Regeringen finder det vigtigt at bevare denne synergi og undgå at sende forvirrende signaler til industrien og forskningsmiljøerne.

Regeringen er åben for at drøfte nye værktøjer til at nedbringe konkrete afgørende risici forbundet med kritisk teknologi, hvor det vurderes nødvendigt, og hvis det resulterer i en øget harmonisering og forbedret

håndhævelse af de beskyttende foranstaltninger. Dertil finder regeringen det generelt vigtigt, at man understøtter udviklingen af EU's kapaciteter inden for kritiske teknologiområder. Indførelse og anvendelse af eventuelle tiltag i forlængelse af risikovurderingerne skal være proportionale med identificerede sikkerhedsrisici, så man ikke unødigt hæmmer udviklingen af nye teknologier og EU's konkurrenceevne.

Regeringen finder det vigtigt, at en styrkelse af EU's økonomiske sikkerhed og en stærkere koordinering sker med respekt for nationale kompetencer, herunder i respekt for medlemsstaternes eneansvar på området for national sikkerhed og forsvar. Eventuelle nye værktøjer bør have et klart og afgrænset anvendelsesområde, så de målrettes specifikke teknologier og ressourcer, som er kritiske for EU's økonomiske sikkerhed. Regeringen finder det vigtigt, at sådanne værktøjer ikke anvendes før grundige risikovurderinger er fuldført.

Endvidere finder regeringen det vigtigt, at tiltagene er WTO-medholdelige.

Regeringen vil tage nærmere stilling til konkrete forslag som følge af strategien og risikovurderingerne af de kritiske teknologiområder, når disse foreligger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Samlenotat om udenrigspolitiske aspekter af økonomisk sikkerhed blev oversendt den 12. juli 2023 forud for rådsmøde (Udenrigsanliggender) den 20. juli samt senere i opdateret udgave 3. november 2023. Grund- og nærhedsnotat om fællesmeddelelsen om en europæisk strategi for økonomisk sikkerhed er sendt til udvalget den 26. juli 2023 samt i opdateret udgave 27. september 2023.